

Psalm 130

Zingen Psalm 130: 1

Gebed

Schriftlezing Psalm 130

Introductie

Ik zou deze keer met drie vragen (zonder antwoord) willen beginnen:

Vraag 1: Waarom staat Psalm 130 in de Bijbel? Gaat het hier om de persoonlijke beleving van de dichter? Wat is er dan in deze Psalm tot onze zaligheid geschreven? **Is deze Psalm alleen een beschrijving van de ervaringen van de dichter?**

Vraag 2: Is de dichter van Psalm 130 een bekommerd christen of meer een bevestigd/ geoevend christen/ kind van God?

Vraag 3: Wat zijn de beste Psalmen? Studenten vroegen eens aan tafel bij Maarten Luther, welke Psalmen de beste Psalmen waren.

Algemeen Twee dingen in het algemeen over deze Psalm:

1. **Psalm 130 is een lied Hamaäloth, een lied van de opgang.** Eigenlijk is het een **Pelgrimslied**, een lied dat onderweg gezongen wordt, toen onderweg naar de tempel, voor pelgrims nu, onderweg naar het Vaderhuis.
2. Reeds in de Vroege Kerk rekende men Psalm 130 tot de zogenaamde 7 **boetepsalmen**. Deze Psalm is echter méér dan een boetepsalm, het is ook een hartelijke oproep aan Israël om op God te hopen.

We kunnen de Psalm verdelen in 4 keer 2 verzen, 1 en 2, 3 en 4, 5 en 6, 7 en 8

Vers 1 en 2

Uit de diepten: In de Bijbel valt me op dat als er over diepten in de betekenis van gevaren of ellende gesproken wordt, dit vaak in relatie staat tot de diepten van wateren. B.v. **Psalm 69** begint er ook mee: *Verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel. Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet kan staan; ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij.*

En dan in vers 15 en 16 van dezelfde Psalm: *Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken; laat mij gered worden van mijn haters, en uit de diepten der wateren. Laat de watervloed mij niet overstromen, en laat de diepte mij niet verslinden;*

Psalm 42: Al de grote waterstromen, zijn Heer' over mij gegaan
En mij over 't hoofd gekomen, maar Gij hebt mij bijgestaan.

Ook kunnen we denken aan de geschiedenis van de Zondvloed, van de doortocht door de Rode Zee e.a.

De Israëlieten waren **bang voor verdrinking**, bang voor het geweld van het water. In deze diepte is het, net als bij Jona, niet mogelijk om zichzelf te redden. De enige hoop is de

HEERE. Dat ziet de psalmist dan ook. Hij roept als een drenkeling, als iemand die verloren dreigt te gaan, tot de HEERE.

Om **welke nood** het in Psalm 130 precies gaat, wordt niet gezegd. We kunnen uit dit lied wèl opmaken dat de psalmist overweldigd is door de nood van zijn zonden. Hij spreekt over 'ongerechtigheden', 'vergeving', 'goedertierenheid' en 'verlossing' (*verzen 3,4,7,8*). Over zijn zondige bestaan. De ongerechtigheden zijn als een knoop in zijn binnenste. Een knoop, als je je ervan wilt ontdoen, wordt de knoop alleen strakker.

De uitroep "o HEERE" geeft het intense lijden aan waaronder de psalmist gebukt gaat, en dat er niemand anders is dan de HEERE, *Jahweh*, Die hem kan helpen. Dit intense lijden blijkt ook uit *vers 2*. Na het roepen tot de HEERE (de genadige Verbondsgod) vraagt de Dichter aan de "Heere", - (*Adonai*, de soevereine Heerser en Gebieder) - om te horen en opmerkzaam te zijn. In Zijn hand zijn leven en dood.

Hij vraagt de Heere naar zijn stem te horen en dat Zijn oren opmerkzaam zijn op zijn luide smeekbeden. Hij doet een dringend beroep op de Heere om aandacht aan hem te schenken, want hij is in grote, uitzichtloze nood. Daarom roept en smeekt hij tot Hem om naar hem, die daar in grote diepte zit, in ellende over zijn zonden, te kijken en hem eruit op te tillen.

Kent u/ken jij diepten in je leven? Er kunnen diepten zijn van schuldbesef, van Godverlatenheid, van psychische nood, van rouw of verdriet. Zodat er maar één smeekbede overblijft: *Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE! Heere! Hoor naar mijn stem.*

Vers 3 en 4

Zo Gij HEERE de ongerechtigheden gadeslaat, Heere wie zal bestaan? Deze laatste vraag is een retorische vraag. De dichter erkent het recht van God om hem te verdoemen.

Luther zegt ergens dat God wil dat het hele leven van de christen een boetedoening is. Calvijn zegt dat de boetvaardigheid het kenmerk van het christelijk leven is. Zo is verootmoediging altijd een wèrkelijkheid in het leven van Gods kinderen.

De dichter doet een beroep op Gods genade. Hij weet dat hij geen recht op verlossing uit zijn ellende heeft. Hij is zich ervan bewust dat geen mens, ook hij niet, in Gods tegenwoordigheid staande kan blijven als God "*op de ongerechtigheden let*". Zoals in de belijdenis van de verloren zoon.

Het keerpunt ligt bij het woord MAAR

Het woord MAAR is één van de belangrijkste woorden in deze Psalm. Het is een bevindelijk woord. Ik bedoel een woord dat in de ervaring van het leven uit genade gekend gaat worden. Als het zalig worden aan onze kant zo onmogelijk lijkt en we de toevlucht mogen nemen tot de HEERE en Hem mogen smeken op Zijn Woord en

beloften. Dit is het Goddelijke 'maar' waarvan de Dichter zich ook bewust is (*vers 4*). Dat zegt hij ook tegen God: "*Maar bij U is vergeving*".

In het Hebreeuws is deze zin een nominale zin; een zin zonder werkwoord. Maar bij U vergeving. Vergeven hoort bij God; vergeven is wie Hij is. Hij is vergeving. Op een subtiële manier maakt de dichter hiermee verschil tussen vers 3 en vers 4. Tussen wat God doet (de zonde gadeslaan) en Wie God is (vergeving) Van onze kant zou God het eerste moeten doen (de zonden vergelden) als Hij ziet wie wij zijn. MAAR, wonder van genade, Hij handelt niet met ons naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden (Psalm 103)

Vergeving is alleen bij God te krijgen, niet bij welk mens ook, en alleen in de weg van belijdenis van zonden en geloof in het bloed van Zijn Zoon. Het gevolg is dat hij van wie de zonden vergeven zijn, tot God kan naderen en in Zijn tegenwoordigheid kan zijn. Dat is de betekenis van de oudtestamentische Grote Verzoendag en de nieuwtestamentische Goed Vrijdag. *De schuld Uws volks hebt G' uit Uw boek gedaan, ook ziet Gij geen van hunne zonden aan*

Wie die vergeving kent en geniet, zal niet alleen jubelen van vreugde, maar vooral ook God vrezen. Dat wordt hier als doel van de vergeving gesteld. *Opdat Gij gevreesd wordt* Vrees is geen angst hebben voor God of bang voor Hem zijn, maar eerbied en ontzag voor Hem hebben. Het besef van vergeving zal geen lichtzinnig leven tot gevolg hebben, maar een leven van verering van God en gehoorzaamheid aan Hem.

Vers 4b: *Opdat Gij gevreesd wordt*: Als de Heere de schuld vergeeft, dan blijft dat niet zonder gevolgen. Vergeving van zonden werkt de vreze des Heeren in het zondaarshart. De vreze des Heeren kent 3 aspecten:

1. De vreze des Heeren is een leven in overeenstemming met Gods wil.
2. De vreze des Heeren is gericht op Gods eer.
3. De vreze des Heeren is een gekend worden door God en een kennen van Hem in alle levensomstandigheden.

Vers 5 en 6

In dit derde onderdeel belijdt de dichter zijn vertrouwen op God. De HEERE zal hem verhoren. De dichter vestigt zijn hoop op de Heere.

Dat de vrees (uit vers 4 *opdat Gij gevreesd wordt*) die door vergeving ontstaat, geen angst voor God is, zoals Adam die had na zijn zonde, kunnen we opmaken uit het volgende vers, *vers 5*. Daar horen we de Dichter zeggen: "*Ik verwacht de HEERE.*" Hij loopt niet uit bangheid voor Hem weg maar hij ziet naar Hem uit. Zijn "*ziel verwacht [Hem]*". Hij is vol van Hem. De aanleiding daarvan is Zijn woord, wat Hij heeft toegezegd. De dichter gaat hier luisteren en wachten i.p.v. spreken. Juist in onze tijd is wachten heel moeilijk.

Hoe zeker zijn hoop op God is, illustreert de dichter met behulp van het voorbeeld van de schildwacht in de nacht. Meer dan wachters die op het morgenlicht wachten,

verlangt de Dichter naar het licht van God in zijn duistere omstandigheden (*vers 6*). Door twee keer over het verlangen van wachters naar de morgen te spreken wordt dat grote verlangen benadrukt. Dat het verlangen van de dichter naar de HEERE nog groter is, geeft aan hoe sterk dat is. Hij verlangt niet in de eerste plaats naar verandering van de omstandigheden, maar naar de HEERE Zelf.

Daarbij hebben de wachters de zekerheid dat het binnenkort, op een bepaald tijdstip, morgen wordt (*vgl. Jes. 21:11-12*). De dichter heeft ook de zekerheid van de verschijning van de HEERE, alleen weet hij niet wanneer dat zal zijn. Wat hij wel zeker weet, is dat “*de Zon der gerechtigheid*” zal “*opgaan*” op die “*morgen zonder wolken*” (De uitdrukking “morgen zonder wolken” is ontleend aan de laatste woorden van Koning David zoals beschreven in 2 Samuël 23:4.)

De toepassing voor de gemeente is dat zij met groot verlangen uitzielt naar de komst van Christus om Zijn gemeente tot Zich te nemen. Hierin mag zij ook op Zijn woord, Zijn belofte hopen. Hij heeft immers gezegd: “*Ik kom spoedig*”

Vers 7 en 8 Het vierde deel van de Psalm

In de *verzen 1-6* spreekt de psalmist in de eerste persoon enkelvoud – “*ik*” en “*mijn*”. De *verzen 7-8* maken duidelijk dat hij namens het hele volk, “*Israël*”, spreekt. Dat betekent dat het hier om de ongerechtigheid van Israël gaat. Dat is ook wat er op de grote Verzoendag plaatsvindt. Het gaat op de grote Verzoendag om verlossing van de zonden van heel het volk. De hogepriester handelt namens het hele volk. Het maakt duidelijk waarom de Verlosser de naam Jezus moest dragen: dat was omdat Hij Zijn volk zou verlossen/ zaligmaken van hun zonden (*Math. 1:21*).

Zo moest de levende bok in Leviticus 16 de ongerechtigheid van het volk wegdragen naar de woestijn om nooit meer terug te komen (*Lev. 16:21-22*). Dat hebben we ook in *Psalm 103* gezien: “*Zo ver het oosten is van het westen, zo ver heeft Hij onze overtredingen van ons gedaan*” (*Ps. 103:12*). Het oosten is de richting waarheen de levende bok moest gaan, het westen is daar waar het volk zich bevond, in Jeruzalem.

Wie de vergeving en de verzoening kent, zal dit willen delen met het volk van God. Alleen bij de HEERE “*is goedertierenheid en bij Hem is veel verlossing*”. Bij “*veel verlossing*” kunnen we denken aan de talloze gelovigen die verlost zijn, maar ook aan de talloze zonden waarvan iedere gelovige is verlost. Wie de vergeving van God voor zijn zonden kent (*vers 4*), wie Hem kent als de God Die goedertieren is en bij Wie veel verlossing is (*vers 7*), ziet vertrouwend uit naar de volle verlossing van Zijn volk (*vers 8*). Met een krachtig, bevestigend “*ja*” getuigt de Dichter ook daarvan. Gods volk zal door Hem “*van al zijn ongerechtigheden*” verlost worden. De Heere kan en wil alle zonden en ongerechtigheden verzoenen, want er staat “*verlossen van al*” zijn ongerechtigheden. Zoals op de grote Verzoendag. Op die dag werden de ongerechtigheden van het volk Israël van het afgelopen jaar weggedaan. Hier verwacht de psalmist in het geloof dat al de ongerechtigheden van Israël eens en voor altijd worden weggedaan. Dat is met bloed van stieren en bokken niet mogelijk. Christus heeft het als de volmaakte, grote Hogepriester gedaan met het offer van Zijn eigen bloed.

Alles wat de zegen heeft verhinderd, is door het werk van Christus uit de weg geruimd en voorgoed spoorloos verdwenen. De overtredingen zijn uitgedelgd als een nevel en de zonden als een wolk (*Jes. 44:22*).

Jesaja 54:9 en 10: Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer.

VRIJKOOP. Verlossen in vers 7 en 8 is een oudtestamentisch beeld van het vrijkopen van een slaaf. Als een slaaf vrijgekocht werd, moest er voor hem betaald worden. Dit is een oudtestamentische heen wijzing naar de betekenis van Christus' verzoenend en plaatsbekledend werk. Zondaren worden door Hem vrijgekocht met Zijn dierbaar bloed en verlost uit de slavendienst van de zonde. Vers 8: *Bij de HEERE is goedertierenheid en bij Hem is veel verlossing. En Hij zal Israel verlossen van al Zijn ongerechtigheden.* Niet om een bepaalde waardigheid of verdienste in dat volk, maar uit loutere genade omdat bij Hem veel verlossing, veel vergeving is.

Anekdote

Tot slot, voor ik af wil sluiten met de drie vragen uit de introductie nog een anekdote uit een podcast van Sinclair Ferguson, een Schotse theoloog van deze tijd met een voluit Bijbelse boodschap. Hij had, lang geleden, in een conferentieoord 's avonds over Psalm 130 gepreekt. De volgende morgen was er een ontbijtbuffet. Twee oudere dames spraken met elkaar over de jonge prediker van de vorige avond. Sinclair hoorde dat. De ene vrouw zei, het was wel een mooie preek van die jongeman, maar hij had niet echt in de gaten dat wij al veel te oud zijn om berouw te hebben en ons te bekeren Veel te oud? Toen liep hij naar de dames toe en mocht hij nogmaals wijzen op de woorden: *....en bij Hem is veel verlossing!*

Tot slot de vragen van de introductie:

Vraag 1: Waarom staat Psalm 130 in de Bijbel? Gaat het hier om de persoonlijke beleving van de dichter? Wat is er dan in deze Psalm tot onze zaligheid geschreven? Is deze Psalm een beschrijving van de ervaringen van de dichter?

Deze Psalm is VERKONDIGING. En verkondiging is meer dan beschrijving. Verkondiging is dat de HEERE Zichzelf openbaart; het is een afkondiging van hoe God met mensen omgaat.

Vraag 2: Wat zijn de beste Psalmen? Studenten vroegen aan tafel bij Maarten Luther, welke Psalmen de beste Psalmen waren.

Het antwoord van Luther was: *de Paulinische psalmen, met name de boetpsalmen en vooral Psalm 130.* Voor zover ik weet wordt psalm 130 nergens in de brieven van Paulus geciteerd. Wel vinden we vergelijkbare gedeelten zoals in Efeze 2: *wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen; Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de*

*misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden), en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus; opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen de uitnemende rijkdom **Zijner** genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.*

Vraag 3: Is de dichter van Psalm 130 een bekommerd christen of meer een bevestigd, geoefend christen?

Zingen Psalm 130: 2